

Zdravstveno poročilo mesta goriskega.

(Dalle.)

Slučajev umrljivosti je bilo leta 1911. 830, t. j. 442 moških in 388 žensk. V teh številkah so zapodeni tudi tisti, ki so umrli v dveh bolnišnicah, kakor tudi v Gorici došli tuji, ki so umrli bodisi v bolnišnicah, bodisi v zasebnih hišah.

V primeri z letom 1910., ko je bilo 800 umrlih, je bilo leta 1911. 30 umrlih več; ravno toliko več jih je bilo v primeri z desetletno povprečnino.

Na tisoč prebivalcev odpade 28,7 umrlih, (leta 1910. 28,1, v desetletni dobi 31).

Ako se odbijejo v bolnišnicah in v zasebnih hišah umrli tuji, katerih število znaša 241, se zviša splošna umrljivost na 589, ki nadkrijuje število prejšnjega leta za 54 in desetletno povprečnino za 48 (desetletna povprečnina znaša 541).

Povprečnina umrljivosti leta 1911. znaša 20,4‰ prebivalstva, dočim je bilo leta 1910. 18,3‰ in v desetletni dobi 20,3‰.

To pomnožitev umrljivosti leta 1911. je opravičena v številu umrljivosti med starimi ljudmi in v boleznih na dihalih, ki se je pojavila zlasti v prvih mesecih leta.

Po spolu nadkrijuje število umrlih moških število umrlih žensk za 54. Po mesecih je bilo največ slučajev smrti v februarju (121), najmanj pa v novembru (47). Med umrlimi je največ otrok in sicer v prvem mesecu starosti 62, v drugem letu 156, do 5 let 219. Za otroki pridejo nad 70 let stari ljudje (133), za njimi ljudje od 50—60 let stari (107). Najmanj jih je umrlo v starosti od 5—15 let (19) in od 15—30 let (37).

Izid vojaškega nabora. Leta 1911. se je predstavilo naborni komisiji 282 mladencev; od teh je bilo potrjenih 58, torej 20%. Nepotrjenih je bilo največ (155) radi pomanjkljivega telesnega razvoja.

V ženski mestni bolnišnici je 120 postelj, zdravijo 4 zdravniki in število streljanih znaša 28.

Na zdravniško-kirurškem oddelku in na otroškem oddelku je bilo začetkom leta 1911. (kot ostanek iz leta 1910.) 96 bolnic. Med letom je bilo sprejetih 1066 bolnic. Tekom leta je izstopilo 913 bolnic, dočim je umrlo 136 bolnic. Začetkom leta 1912 je ostalo v bolnišnici 113 bolnic.

Na oddelku za umobolne je bilo začetkom leta 1911. (kot ostanek iz leta 1910.) 77 bolnic, leta 1911. je bila sprejeta ena; izstopilo je 62 bolnic, umrlo 10, tako da je ostalo v bolnišnici začetkom 1912. še 6 umobolnic. Večji del izstopivših umobolnic je šel v deželno umobolnico.

V bolnišnici usmiljenih bratov je bilo začetkom leta 1911. (kot ostanek iz leta 1910.) 96 bolnikov, tekem leta je bilo sprejetih 1340, torej vseh bolnikov je bilo 1246; od teh je izstopilo 1181, umrlo pa 142, v bolnišnici pa je ostalo 168 bolnikov.

osnovna misel pogojne obsodbe že staro-hrvatskemu pravu, kakor to dokazujejo mnoge obsodbe zagrebskega sode, katere nam je govornik citiral. Sramotni kamien je bila kazen za branje, ki so se na trgu med seboj prepirali in žalile. Obsodilo se so, da so morale druga za drugo nositi po mestu kamen, privezan jim terog vratu na železni verigi.

Take anekdote, ki so snov jako pestro upodabljale, so napravile občinstvu predavanje tem tečnejše, ter so poslušalci kvitirali taka šaljiva mesta s prisrčnim smehom. Koncem svojega res lepega predavanja je g. profesor povedal nekaj besed, ki si jih moramo dobro zapomniti.

»Prišel sem med Vas,« je rekel, »ker smatram, da smo snovi enega naroda, le ločeni v več narečji. Ali treba je, da se zopet združimo, kakor smo združeni: po krvnem sorodstvu. Govoril sem vam hrvatsko, ker sem prepričan, da je moje narečje razumljivo vsakomur izmed nas.« Občinstvo je s krepkim ploskanjem in živimi »živeli« klici pridržalo tem besedam ter se s tem g. predavatelju zahvalilo.

Pozornost, s katero je občinstvo sledilo g. predavatelju, kaže, da se gorški Slovenci, dasi smo ob najskrajnejši severozapadni meji črti Jugoslovancev, vendar zavedamo svoje skupnosti.

Na psihijatričnem oddelku je bilo začetkom 1911. (kot ostanek iz leta 1910.) 142 bolnikov, tekem leta 1911. pa je bilo sprejetih 8. Od teh so bili trije odpuščeni, 82 jih je bilo premeščenih, 24 pa jih je umrlo, tako da je bilo začetkom leta 1912. še 31 umobolnih v bolnišnici.

(Konec.)

Zmaga v Pulju.

Izvoljen hrvatski kandidat Stihović.

V nedeljo se je vršila v Pulju važna dopolnilna deželnozborska volitev za III. volilni okraj. Bila sta dva kandidata: hrvatski kandidat je bil Josip Stihović, italijanski pa dr. Antichievich. Vršil se je hud volilni boj. Italijani so delali na vse kriplje, rotili in pridušali volilce, naj volijo dr. Antichievicha, naj italijanski volilci storijo svojo narodno dolžnost, lagali so in obrekovali hrvatskega kandidata, ali manikalo je nekaj: občinske blagajne so zaprte in volitev se je vršila nepristransko. Volilni komisiji je predsedoval vladni komisar baron Gorizutti, kot volilni komisar je fungiral grof Mels s puljskega glavarstva.

Nenavadno živahno gibanje je bilo v Pulju; do zadnjega časa še so upali Italijani na zmago. Pripravljali so iluminacije, obhode po mestu — to bi bili triumfi. Ali triumf jim je padel v morje — zmaga je pravičnoma slovanska stvar.

Stihović je dobil 404 glasove, dr. Antichievich pa 231. Razpršenih glasov je bilo 13.

V volilno listo je bilo upisanih 850 volilcev, oddanih glasov 648. Volilo je 76% volilcev.

Italijani so spravili na volišče vse, do zadnjega moža, kar so mogli — ali na volišče so šli tudi volilci, ki so napovedali boj kamori, katero se mora do konca premagati.

Pri prejšnjih volitvah, ko je bil izvoljen Lah Frank, je bil dobil dr. Laginja 183 glasov, sedaj je dobil hrvatski kandidat Stihović 404 glasove, italijanski 231; volilni izid je bil pošteno sestavljen.

Popolna zmaga je vzbudila v hrvatski množici, pri Slovanih v Pulju na sploh in pri onih volilcih drugih narodnosti, ki so glasovali za Stihovića, velikansko veselje. Italijani so poparjeni. — Z balkona Narodnega doma je govoril množici dr. Laginja.

Z zanimanjem se je v Primorju povsod pričakoval izid te volitve. Vse Slovane je razveselil. V Gorici se je živahno komentirala zmaga v Pulju in rekli smo: v Pulju so zmagali Hrvatje pri deželnozborski volitvi, v občinskem zastopstvu imajo svoje starašine, v Trstu imajo Slovenci iz okolice državnega poslanca in v mestnem svetu, oziroma dež. zboru, starašine, oziroma poslance, v Gorici nimamo še nič. Pri volitvah v državni zbor smo pogнали Italijane v ožjo volitev, pričel pa je tudi resen boj za občinske volitve.

Če zmaga Slovani v Istri in Trstu, če se dviga Primorski Slovan vsepovsodi, smemo pričakovati, da prisije tudi v Gorico dan naše zmage! Le naprej po poti, po kateri hodimo!

Obrambna razstava.

V Trgovskem Domu imamo obrambno razstavo.

Kaže naše nazadovanje, kaže naše napredovanje.

Nemec nam hoče ugrabiti naše ozemlje, Nemec nas hoče ponemčiti, Lah pa bi rad tudi imel svoj delež iz nas!

Nemci pravijo, da moramo biti mi fundament za nemški most do Adrije.

Povsod pri njih čujemo izrek: »do morja! Nemški politiki so že tako daleč zanesli to naziranje, da se razume nemško napadanje že samo od sebe. Že Pavel Lagarde (Deutsche Schriften) je mnenja, da je Trst za Nemčijo življenskega pomena. »Ako se vsa Lah vržejo na nas, tega pristanišča ne smemo dobiti nikdar v roke.« Najmanj, kar moremo na jugu za našo trgovino zahtevati, je izhod ob Adriji, kjer imamo prosto pot do vseh pristanov sredozemskega morja.

Rodbertus pravi: »Civilno pravo daje posestniku pravico, da pride čez sosedovo njivo na cesto. Ali se hočete pustiti oariniti od Jadranskega morja?«

Dalci pravi Nemec: »Misli na posest Kranjskega in Trsta s Primorjem pa ne bode nemški narod nikdar opustil, brez ozira na to, kdo sedaj tukaj stanuje. Dostop k Jadranskemu morju je življenskega pomena za Veliko Nemčijo in nemški narod si bode z vsemi sredstvi miru in vojne zagotovil dostop do Adrije.«

Pa tudi laški nameni s Primorjem dajejo obrambni razstavi, zanimivo lice in naši boji in vspehi v Trstu in Gorici gotovo podžgejo one pokrajine, ki se s takimi vspehi ne morejo ponášati.

Slabe in dobre strani kaže razstava, naše umikanje pred tujcem, naš narastek. Napredek je v Trstu, v Gorici, na Voloskem, ali na Štajerskem, na Koroškem nazadovanje.

Risbe, knjige, diagrami, to govori in spodbuja na trdno obrambno delo! Spoznajmo svojo domovino, spoznajmo nakane tujcev, spoznajmo sami sebe!

Goriški Slovenci! Oglejte si obrambno razstavo!

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Avstrijska delegacija. — V včerajšnji seji se je razpravljalo o rednem proračunu skupne armade. Vojni minister je med drugim zagotavljal, da je avstrijski material za topove naravnost izborn. Zunanji minister Berchtold je odgovarjal glede vesti o mobilizaciji v Srbiji in Bulgariji, rekoč, da je sprejel poročilo o mobilizaciji v Bulgariji, iz Beograda in Aten še ni poročil. Izrekel je upanje, da se ohrani mir. — Delegatje pa so med seboj živahno razpravljali o novih vesteh z Balkana ter sodili jedni optimistično, drugi pesimistično. Berchtold je tolažil, da velesile ohranijo mir. Klofač je zatrdil, da zmaga krščanska armada nad turško.

Inozemstvo.

Vojna na Balkanu? — Vojno razpoloženje v Bulgariji in Srbiji zlasti, potem v Črnigori in Grški je rastlo in rastlo in danes čujemo iz Sofije in Beograda vesti, da je **bulgarska vlada proglasila mobilizacijo in istotako je proglasila mobilizacijo srbska vlada**. Srbska skupščina se snide dne 4. oktobra. Obe državi sta pač naveličani šikaniranja od strani Turčije, vedno se ponavljajočih bojov ob meji in oba naroda srčno želita združenja s svojimi sorojaki, ki ječe pod turškim jarmom. — Iz Sofije poročajo včerajšnjega dne, da danes izročijo vlade Bulgarije, Srbije, Črnogore in Grške Turčiji ultimatum, da naj nemudoma odmakne od mej vojaštvo ter uvede **avtonomijo krščanskih provinc**. — V slučaju vojne postavijo te države proti Turkom 470.000 mož pehote, 100 eskadronov kavalerie in 1600 topov; pomnožiti pa morejo četo tudi do 700.000 mož. Turčija bi imela 440.000 pešcev, 125 eskadronov kavalerie in topov 680. — Srbija zahteva kar je najmanj avtonomijo Stare Srbije in tudi Albanci morajo dobiti avtonomijo. — Velevlasti baže pritiskajo na Črnogoro, da bi se ne pridružila Srbiji in Bulgariji pa zaman. — V dunajskih političnih krogih sodijo, da so si balkanske države zagotovile pomoč Rusije za slučaj vojne — Avstrija bi nastopila baže le, ako bi šlo za Sandžak.

VOJNA MED TURČIJO IN ITALIJO.

Trije razredi italijanskih vojnih mornarjev so poklicani pod orožje. Listi komentirajo poziv za 40.000 vojakov pod orožje s tem, da sodijo na ergerične korake v Tripolitanijski. — Turški trgovski minister se razgovarja v Quichy s pogajatelji za mir; baže ima neke posebne predloge gledé suverenitete.

Darovi.

Goriški podružnici družbe sv. C. in M. so darovali iz veselja nad sijajno zmago slovanskega deželnega poslanca v Pulju: gospa nadučtelja Gorupa v Gabrijah 1 K, gospa Fratrikova 1 K, dražestna Solkanika 1 K, g. Ant. Klun, nadzornik Prve Češke 5 K.

Domače vesti.

Osebnost. — Za avskultante so imenovani pravni praktikančje Fr. Šemrov, dr. Qezda in dr. R. Timeus.

Namestništvenim kancelistom je imenovan orožniški stražmešter Jos. Druška; pridelen je okrajnemu glavarstvu v Tolminu.

Gozdni inšpekcijski komisar drugega razreda E. Puppis je pomaknjen v prvi razred.

Vabilo. — Vse cenjene dame, gospodične in gospodje, ki so sodelovali pri cvetličnih dneh v Gorici, so uljudno naprošeni, da pridejo v petek ob 4. uri pop. k »Jelenu«, da se domenijo radi skupnega fotografiranja.

Poročilo o predavanju g. prof. dr. Silovića pri našemu v današnjem podlistku, na kar opozarjamo toliko udeležence, kakor tudi one, ki na lastno škodo niso prišli poslušati.

Prihodnjo soboto (5. okt.) bo predaval dr. Ivan Lah, glavni urednik »Dneva« iz Ljubljane, o kulturnem razvoju Slovencev. Tudi to predavanje obeta biti izredno zanimivo.

Predavanj bo še 11, ker je g. prof. dr. Ilešič obljubil, da se še enkrat povrne, da nadaljuje in dokonča svoje predavanje o problemu malega naroda, čegar prvi del je tako učinkoval.

Vabimo na abonement, da bodo vsi sedeži stalno oddani. Na razpolago je še nekaj sedežev I. in precej sedežev II. vrste (a 8 K oziroma a 4 K). Skrbljeno je, da se bodo vstopnice dobivale odslej čez teden v trgovini g. Gabrščka v Trgovskem Domu. Sezite po njih!

V izobrazbi je moč! Od dobrega obiskar vršacega se cikla predavanj je odvisno »Ljudsko vseučilišče« v Gorici!

»Goriška slovenska mladina«. — Na V. rednem občnem zboru »G. S. M.«, ki se je vršil 28. sept. t. l., so bili v odbor izvoljeni sledeči gospodje. Predsednikom: Dr. Drago Marušič. Odborniki: Andrej Podgornik, Rado Kurinčič, Oton Pelan in Milovan Domenis. Odborniška namestnika: Adolf Škrabar in Josip Bilek. Preglednika: Dr. Fran Irgolič in Rado Lenard. Odbor se je kój po občnem zboru pri I. seji na sledeči način razvrstil: Dr. Drago Marušič, predsednik; Andrej Podgornik, podpredsednik; Milovan Domenis, tajnik; Oton Pelan, blagajnik; Rado Kurinčič, odbornik.

Porotno zasedanje v Gorici je pričelo danes. Obtoženi so M. Gregorač, K. Ostrožnik, H. Murovec, A. Ličar, Fr. Makuc, vsi iz Trebuše, da so 25. marca lani pretepli Matijo Vončina in bili po njem, radi česar je umrl. Branitelji so: dr. Puc, dr. Novak in dr. Stanič. Razprava bo trajala dva dni.

Slike izza sokolskih slavnosti v Pragi 1. 1912. — V kinematografu na Korsu Fr. Jos. št. 26. se bodo predstavljale slike sokolskih slavnosti izza letošnjega vsesokolskega zleta. Film je dolga 1200 metrov in je jako dobro izdelana. Slike predstavljajo nastop telovadcev, telovadk, skupine in Marathon.

Danes prva predstava od 5., 6., 7., 8., in 9. ure zvečer. V sredo pa od 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. ure zvečer. Vstopnina I. prostori 50 vin., II. prostori 30 vin., III. prostori po 20 vin.

Tržaški aviatik Vidmar v Tržiču. — V nedeljo 6. t. m. popoldne od 3—5 bo vzletal aviatik Vidmar nad Tržičem. Napraviti hoče več poletov izza ladjedelnice. S temi polety hoče zaključiti letošnje poletno vzletanje. Iz Trsta v Tržič bo vozil poseben vlak. Ko se mu je posrečil »raid« Trst-Benetke, je vzletal Vidmar v Zadru, Splitu, Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Mostaru, Bosanskem brodu in Banjaluki.

Ustrelil se je pred kratkim pri tukajšnjem pešpolku št. 47. pri 16. kompaniji neki vojak-prostak. — Samomori pri vojakih skušajo kolikor mogoče prikriti. Za ta samomor smo izvedeli prav slučajno.

Dva italijanska podanika in dva Francoza so aretirali v Gorici, in sicer ker so osumljeni raznih sleparij. Italijana sta B. Ferrari iz Brescije in D. Stefanin iz Padove, Francoza pa V. Rei iz Liona in I. Cornigoux.

V tovarni v Gradišču se je pripetila eksplozija. Dve delavki sta bili ranjeni. Ena, 17 letna Tereza Bressan je umrla v goriški bolnišnici.

V bolnišnici usmiljenih bratov je umrl zidar Andrej Koršič, kateremu je padel pri delu s precejšnje višine na glavo kos asfalta ter mu prizadel poškodbe, katerim je podlegel. Zopetna žrtev dela.

Palco je zamenjal. — Tisti gospod, ki je v kavarni Central zamenjal palco s težkim srebrnim ročem, naj jo prinese v »Goriško Tiskarno«.

Domaca politika.

5000. — »Novi Čas« se je v petek po-livalil, da ima naročnikov 5000. No, res je, da ima naročnike in »naročnike«. Katerih je več? Vendar pa ostane dejstvo, da se tiska in razpošilja toliko iztisov tega lista, v svet. To je velikansko število! Seveda pomagajo pridno »Slov. Straža« in du-hovniki. — To število pa govori glasno besedo naprednemu življu v naši deželi, kako naj se zavzame za svoje časopise. Novostrujanci znajo širiti svoj list. To je res. In kako delajo, napredujejo? Glede časopisja je pač treba med naprednjaki drugačnega gibanja in zanimanja. Zato pa kličemo: Naprednjaki, širite naša dva li-sta! Pridobivajte naročnikov, naročajte lista. Pri nas je podlaga lista le — naroč-nik, ki plačuje redno naročnino. Zastonj ne moremo pošiljati listov nikamor. Čim več pa bo naročnikov, tim popolnejša bo-sta lista. V tem pogledu moramo navzgor! Napredni rodoljubi, upoštevajte naš glas. V dobro ljudstvu, v dobro deželi je dobro razširjen napreden naroden list!

Na gimnaziji v Gorici je dijakov letos 1226. Pač ogromno število. Večina je Slovencev. Na realki je učencev 404; po narodnosti tudi največ Slovencev. Preveč jih gre na gimnazijo, premalo na realko. Realne študijo, ki odpirajo širšo pot nego gimnazijske, so pri nas še premalo štete!

Nemškutarenje. — Iz mesta: »Opa-žamo, da nekatere hčerke in soproge ve-ljavnih slov. mož, članov različnih slov. društev, med seboj in v družbi kramljajo po nemško. Ali je to lepo ali je to grdo — o tem se ni treba pretekati: Četudi obi-skujejo hčere nemško šolo »Notre Dame«, menda vendar znajo toliko slovensko, da lahko govorijo v domačem jeziku povsodi. Z nemškutarenjem proč! Ne zaničujmo sami sebe! — Kdor zaničuje se sam, pod-laga je tujčevi peti!«

»Šklavut«. — Na Placuti prebiva Slo-venec, ki pa hoče biti Lah; svojega sinčka pošilja seveda v laške šole. Mož hodi okoli med Slovenci po sejnih in živi od Sloven-cev. Sinček pa je Lahonček, ki zmerja slovenske otroke s »šklavut«, kjer jih do-bi. — Poturica je hujši od Turka. Renegat-ski otroci v Gorici zmerjajo in pretepajo slovenske otroke, kjer le morejo. Še do-sti je nezavednosti tudi v Gorici med niž-jimi slov. sloji! Še vedno dajejo ti La-hom obilo slovenske krvi.

Narodna obramba.

OBRAMBNA RAZSTAVA, onaista, ki je bila z lepimi vseplohim otvorjena v Ljubljani in Trstu je otvorjena po zaslugi akad. fer. društva »Adrije« tudi v Gorici, in sicer se je otvorila v pro-storih »Narodne Prosvete« v Trg. Domu. Opozorjamo na to z dostavkom, da želimo čim mnogobrojnejšega obiska. Kaj, če bi se Goričani enkrat »skup vzeli« in nad-krili s svojim obiskom celo Ljubljano (600)?! Vstopnina znaša 40 v za ose-bo, za dijake 20 v, ter se za ta znesek obenem dobe neke grafične tabele.

Cvetlični dan v Mirnu dne 22. t. m. je položil, kakor že znano čistiti 150 K »domu na altar«. Poleg znanih rodoljubk so se posebno odlikovale Kristina Vuk, Stefka Petrovič, Antonija Švigeli, Klara Ferfolja in druge ter marljivo nabirale z lepim cvetjem ta prepotrebni narodni da-vek. Ker je bila ravno ta dan običajna »kvatrenca«, bi gotovo še več nabrali, ako bi tudi mladeniči pomagali pri nabi-ranju. Vspen je pa kljub temu vendar po-voljen.

Narodna šola na Blandi. — Navajamo točno število otrok v tej obrambni šoli: V prvem razredu je otrok 47, v drugem 26, v otroškem vrtcu 75. Te številke pričajo, kako potrebna je ta šola.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Kojškega, 29. IX. 1912. — Lokalna občina Kojško je kazala pretekli četrtek, t. j. 26. t. m. praznično lice, s poslopji so vihrale zastave in poleg občinskega urada je bil postavljen lepo okinčan slavo-lok. To na ne morda zato, ker so se ta dan vršile tukaj županstvene volitve, marveč v znak pozdrava in spoštovanja prvokrat semkaj došlega c. kr. namestni. svetnika in voditelja okrajnega glavarstva, gosp. Rebeka. Gosp. nam. svetnik je došel v spremstvu svojih dveh gg. sinov točno ob 9¹/₂ uri v Kojško; njegov prihod so na-znanjali strelji topičev. Ves občinski za-stop (30 starešin), tukajšnji preč. g. žup-nik Marinič in mnogo ljudstva je pričako-valo g. nam. svetnika ob slayoloku. Župan Obljubek pozdravi v kratkih a je-drnatih besedah gospoda glavarja ter mu poda v imenu vseh občinarjev izraz glo-bokega spoštovanja in srčne ljubezni ter povdarja, da tukajšnje ljudstvo ni le zve-sti branik države in polno ljubezni in vda-nosti do Nj. Vel. presv. cesarja, marveč iskreno ljubi in spoštuje tudi svoje pre-dstojnike; zlasti pa one, ki so vsestransko pravični in ki po očetovsko skrbje za svo-je, njim podrejeno ljudstvo, in takega pra-vičnega uradnika in človekoljuba vidi pred seboj v osebi g. svetnika Rebeka, ki res skrbi po očetovsko za svoje ljudstvo; zato mu govornik s sinovsko ljubeznijo pripo-roča težnje in potrebe tukajšnjega prebi-valstva. G. nam. svetnik se nato ginjen zahvali za ljubezniv in časten sprejem, tu-di on pozdravlja prav prisrčno celo koj-ščansko občino, izražujoč radost nad kra-soto Brd, katero je imel prvokrat priliko si ogledati, zagotavljajoč pri tem svojo podporo, pozdravi in segne v roko vsem bč. svetovalcem in preč. g. župniku.

Nato je pričela volitev župana in pod-županov. Volilni komisiji je predsedoval najstarejši ud starešinstva g. Anton Ven-dramin, star 87 let, ki je na duhu in telesu čil. Za župana je bil izvoljen soglasno prejšnji župan Obljubek, in za podžupane gg.: Ivan Lenardič, baron Rud. Teuffenbach, Jasnič Vinko, pl. Reya Ivan, Jančič Miha, Jančič Anton, Marinič Jožef, Kristančič Ivan, Bavdaz Anton in Vuga Josip. Po izvršenem volilnem činu je g. glavar izra-zil svojo posebno zadovoljnost na eno-glasni in složni volitvi, kar je prvi po-goj za uspešno delovanje v občinski up-ravi za koristni dobrobiti občine in nje-nega prebivalstva; povdarja nadalje, ka-ko težka je zlasti v današnjih časih naloga župana, zato poziva vse gg. obč. zastop-nike, naj bodo prava opora županu pri iz-vrševanju njegovih težkih poslov, častita občini, ki je pritegnila v obč. zastop in žu-panstvo visokorod. gosp. barona Rud. Teuffenbach, ki je kot jurist in bivši okraj-ni komisar strokovnjak v obč. zadevah in kot tak da bo lahko veliko koristil s svo-jim delovanjem pri občinski upravi. Gosp. glavar je nadalje v daljšem govoru orisal grdo razvado o preobitnem zavzivanju al-koholnih pijač ter slabo učinkovanje te na dušni in telesni razvitek človeštva; žal mu je pravi, da se je tudi med Slovenci ta grda navada tako močno vkoreninila; zato je apeliral na gg. obč. zastopnike naj za-stavijo svoj vpliv v to, da se odvaža zlasti mladina od pijančevanja. Priporočal je tudi topla omejitev javnih plesov, ker tudi ti ne donajajo ne v moralnem ne v materijal-nem pogledu nič dobrega sadu. Veselje je bilo in bo, pravi, toda to naj bo vselej v skladu z moralno in materijalno koristjo. — Župan se prisrčno zahvali g. glavarju za dragoceno izvajanje in poduk, zagotov-ljaje, da obč. zastop si bode prizadeval po-svojih močeh to dragoceno priporočilo vde-jeviti, kar bo dejstvitno možno. Go-spodom starešinam se župan ne zahvali radi časti, ki so jo mu izkazali s ponovno izvolitvijo županom, pač pa se jim zahva-li na zaupanju, ki je v njegovo osebo sta-vijo. Pri svojem poslovanju, pravi, bo ho-dil pota, katera je dosedaj zavzemal. Nje-mu je pri obč. upravi njegov najzagriže-nejši nasprotnik enak, kakor pa njegov najiskrenejši prijatelj; načelo pravičnosti in vesti ga bode tudi zanaprej vodilo. — poziva gg. obč. zastopnike in podžupane, da temu načelu ostanejo tudi oni zvesti, česar ne dvomi, ter da ga krepko podpi-raj. Zvest boče ostati verskim načelom, v

tem smislu poziva tudi ves obč. zastop da mu sledi ter štiti verska in cerkvena vprašanja. Župan prosi pomoči tudi od strani g. glavarja, ki mu jo tudi iskreno obljubi, bodisi s svetom ali dejanjem. Nato so vsikliknili vsi obč. svetovalci, na čelu jim visokorodni gosp. glavar, trikratni živio-klic presv. cesarju.

Skupni obed se je vršil v starodavni gostilni »Francelnovi« (Marinič), katerega se je blagovolil vdeležiti tudi g. glavar s svojima gg. sinovoma, ter g. baron Teuffenbach. Tudi ti so se vršile razne na-pitnice. — Družabno veselost je prosto-voljno povečala vrla kojščanska godba.

Sestava novega obč. zastopa nam je najboljši porok, da bode tudi v bodoče kakor v pretekli županstveni dobi naša občina vrla napredovala.

Iz cerkljanskega okraja.

Iz Cerkna. (Smrtna kosa.) Danes na zadnji dan meseca septembra je umrl pri nas g. Tomo Strupelj, trgovec in posest-nik, spoštovan mož. Pokojnik je bil zvest pristav napredne stranke in prvi starosta Cerkljanskega Sokola. Pogreb bo v sre-do 2. oktobra. Naj počiva v miru v naši domači zemlji, preostalim izrekamo so-žalje, mi pa ohranimo spomin nanj, ki je bil ugleden in vrl mož.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Gorici priredi dne 6. oktobra t. l. v hotelu pri »Zlatem Jelenu« zabavni večer, spojen z odhodnico br. vojakom-novin-cem. Na vsopredu so razne koncertne, pevske in telovadne točke, komični pri-zori in ples. Sodeluje sl. vojaška godba tuk. pešpolka štev. 47. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin.; k plesu 1 K s kolekom C. M. D. K obilni udeležbi vpludno vabi: Veselični odsek.

Zgodovinske razglednice slovenskega Sokolstva so prišle v promet te dni.

Sokol v Lovranu. — Tudi ob istrski obali se razvija Sokolstvo na razveseljiv način. Osnovale se je sedaj telovadno dru-štvo »Hrvatski Sokol« v Lovranu in na-mestništvo je že potrdilo pravila.

Gospodarske vesti.

Letošnja vinska kupčija. — Po naših vinorodnih krajih vlada zdaj nenavadno živahno življenje. Med vsemi pa se odli-kuje Vipavska dolina. — Došlo je v de-želo pet tujih vinskih trgovcev, ki poku-pujejo vinski mošt v tako velikih množi-nah, da ob koncu trgatve ne ostane nič več vina doma. Jedna sama tvrdka je na-kazala pri bankah 700.000 K za vi-pavsko vino. Cena je dobra, od 36 do 40 kron. — Vrhu tega je letos od-padla takozvana tara, ki so jo dajali vino-rejci na mošt. Poznavalci razmer pravijo, da prihranijo na ta način le Vipavci do 8000 hektov in dobé torej čez 200.000 K več. — Vsebinska sladkorja je razmeroma nizka, od 14 do 16 stopinj, kar trgovce nekoliko plaši.

Ali prav zaradi te okolnosti čutimo potrebo, apelovati na naše vinogradnike, da ravnajo z moštom pošteno do zadnje kapljice. Prigledilo se je že, da so ga kupci na jedni železniški postaji zavrnili, ker je bil krščen. Da so došli letos tuji trgovci v deželo, je za vinogradnike prava sreča. Treba je, privezati jih s skrajno solidno in pošteno postrežbo. — Še danes je daleč okoli znano, kako so trgovci razkričali naš deželo za veliko tovarno petijota, — in poštene vinogradniki so dolgo čutili zle posledice takega grdega slovesa. — Zato pravimo: Cene so dobre, zato greši vsaki-do, kdor ne ravna z moštom do skrajnosti reelno.

Velik križ pa je s posodo in želez-niškim prometom. Ni dovolj sodov ne železniških vagonov za redno odpošiljanje mošta. Jedna tvrdka je dobila pretekli te-den z Dunaja 2000 sodov po 7 hektov, no-to je bilo težav na železnici! Na tako ži-vahno kupčijo naše železnice niso bile pripravljene.

Priporočamo one slovenske trgovce in obrtnike, ki inserirajo v našem listu!

Avstroogrška banka. — V Gorici se ustanovi filijalka Avstro-ogrške banke. Poslopje si postavi v ulici Codelli po na-črtu inženirja Luzzatto.

Skrajšani tarifirani nakladni roki na državni železnici. — Na odredbo c. kr. železniškega ministerstva se skrajšajo vsled izvenrednega nakopičenja blaga na vseh progah c. kr. avstrijskih državnih železnic izvzemši dalmatinske proge in postaje Trst c. kr. d. ž., Trst prosta luka c. kr. d. ž. in Trst Franc. Josipova prosta luka tarifirani nakladni roki z veljav-nostjo od 1. oktobra 1912 do preklica na 6 dnevni ur. Ob enem se skrajšajo naklad-ni roki na industrijskih in dovlačnih tirih pri enostravni nakladni manipulaciji na 6, pri dvojni nakladni manipulaciji na 9 dnev-nih ur.

Zunanja trgovina Avstro-Ogrske. — V letu 1911. je imela zunanja trgovina Avstro-Ogrske 3.275 milijonov vrednosti v uvozu in 2.582 milijonov vrednosti v izvozu. — Prejšnje leto je bilo uvoza za 2.929 milijonov, izvoza za 2.587 milijonov.

Zakupna oddaja kruha in ovsa za vojaščino. — Za arendacijsko oddajo kruha in ovsa se bodo vršile sledeče ponudbene razprave: dne 3. okt. v Trzinu, dne 4. okt. v Gradišču, dne 7. okt. v Korminu, dne 8. okt. v Vipavi, dne 11. okt. v Kanalu, dne 12. okt. v Kojškem, dne 18. okt. v Tolmini in dne 19. okt. v Kobaridu. Natančnejši pogoji so razvidni iz dotičnih razlogov pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Go-rici, pri c. kr. okrajnih glavarstvih v Go-rici, Gradišču, Trzinu, Tolmini in Postoj-ni, pri kmetijski družbi v Gorici ter v do-tičnih občinskih uradih kakor tudi iz po-godbenih zvezkov, katere daje goriško vo-jaske oskrbovalno skladišče interesentom brezplačno.

Razne vesti.

Tržaški mestni uradnik Attilo Cava-na. — V Trstu z velikim veseljem preskr-bijo službo vsakemu regnikolu. Tako sre-čo je imel tudi regnikolo Cavana. Nastav-ljen je bil v mestni plinarni. Sedaj čez leta pa ga je le našla italijanska oblast. Prestati ima namreč kazen 1 leto 5 mesecev radi poneverbe. Te dni ga pošljejo čez mejo. — Domačini čakajo na službe, uslužbeni so pa italijanski podaniki, in čisto taki, ki so se umaknili v Avstrijo pred roko pra-vice.

Razno. — V Newjorku so 29. pr. m. pri vzletanju ponesrečili trije aviatiki. — V kurilnici v Vitkovicah je eksplodiral parni motor, ponesrečilo več oseb. — Ki-tajsko mesto Samazia je skoro popolnoma uničil požar. — V Bujah v Istri so sve-drovci okradli pošto, odnesli so 9000 K denarja. — Velikanski požar je izbruhnil v usnjarni tvrdke Hanuš v Kuklanah pri Kraljevemgradu; škode je 1 milijon. — Kuga se je pojavila na angleškem parni-ku »Belle Isla«, umrla sta dva mornarska vežbenika. — V Bukareštu je znorel živi-nozdravnik Carnodole, polil posteljo svoje žene in otrok s petrolejem ter zažgal, že-na in otroci so zgoreli. — Razpisana je nagrada milijon dolarjev za izumitelja a-parata, ki bi požiral tovarniški dim.

Pobegnil je blagajnik štajerske es-komptne banke Jos. Mlaker v Ljubnu, od-nesel je 90.000 K. — Strahovita eksplo-zija se je pripetila v Fančengu, več hiš je poginanih v zrak, obilo oseb ubitih.

Dalje na 4. strani.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Režnjeja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče hrabroškega in drubnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadike in popotnike.

Najboljše blivanko za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šivalje.

Svetlinjce. — Rožni venec. — Mašne knjige.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelensjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krojače, prodajalce po sejnih in tržnih listih.

C. kr. avstr. državne železnice.

(Konec.)

8.00 pop. — Brzovlak iz Berlina (direktni voz I., II., III. razreda) čez Lipsko-Hof-Regensburg-Landshut-Mühlendorf-Solnograd (Kolin) (direktni voz I., II., III. razreda) čez Mainz-Darmstadt-Aschaffenburg-Ausbach-Augsburg-Monakovo-Mühlendorf-Solnograd, Badgastein, Beljaka, Berlina (direktni voz I., II., III. razreda) čez Dresden-Dečim-Prago-Pyhnsko železnico, Dunaja j. k. (direktni vozovi I., II., III. razreda) čez Leoben-Celovca/Jesenice/Gorice, Ajdovščin.

Jedilni voz: Monakovo-Trst.

10.00 pop. — Mešanec iz Poreča, Buj, Portorož, Kopra;

10.20 pop. — Osební vlak z zvezo na brzovlake iz Dunaja j. k., Ljubljana, Divača, Pulja (direktni vozovi I., II., III. razreda), Rovinja, Kanfanar, Herpelj-Kozine.

10.57 pop. — Osební vlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Solnograda, Badgasteina, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Gorice d. k.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih.

*) 9.30 pop. — Osební vlak iz Portorož, Izola, Kopra.

9.37 pop. — Osební vlak iz Gorice d. k.

9.41 pop. — Osební vlak iz Divače, Herpelj-Kozine.

Furlanske proge.

Odhod iz Trsta južni kolodvor.

5.40 dop. — Brzovlak čez Nabrežino-Tržič v Červinjan, Gradež-Italijo.

9.00 dop. — Osební vlak čez Nabrežino-Tržič v Červinjan, Gradež in čez S. Giorgio di Nogaro v Videm.

1.20 pop. — Osební vlak čez Bivij-Tržič v Červinjan, Gradež**).

4.10. pop. — Osební vlak čez Nabrežino-Tržič, od Tržiča mesanec do Červinjana.

7.05 pop. — Brzovlak čez Bivij-Tržič v Červinjan, Gradež, Italijo.

9.20 pop. — Osební vlak čez Bivij-Tržič v Červinjan.

Prihod v Trst, južni kolodvor.

7.40 dop. Osební vlak čez Tržič, Nabrežino iz Červinjana.

8.45 dop. — Brzovlak čez Tržič, Nabrežino z zvezo na mešanca iz Červinjana.

10.33 dop. — Brzovlak čez Tržič-Bivij iz Italije, Gradeža, Červinjana.

2.48 pop. Osební vlak čez Tržič-Bivij iz Italije, Gradeža**), Červinjana.

6.55 pop. — Osební vlak čez Tržič-Nabrežino iz Italije, Gradeža, Červinjana.

11.13 pop. — Osební vlak čez Tržič-Bivij iz Italije, Gradeža, Červinjana. Na progi Červinjan-Gradež o. p. vozijo

*) Vozi do vključno 3. novembra 1912.

**) Vozijo iz Červinjana v Gradež in nazaj v oktobru in aprilu vsak dan, v drugih mesecih t. j. od novembra do vključno marca le ob četrkih.

le mešanec. Promet med osebnim postaja-liščem Gradež in zdraviliščem Gradež se posreduje s parniki in motorskimi čolni lagunske parobrodne družbe »N. I. B.« po sledečem voznom redu:

Odhod iz Gradeža o. p. ob 8.15 dop., 12.25 pop., 4.00 pop., 9.00 pop. Prihod v Gradež ob 8.40 dop., 12.50 pop., 4.25 pop., Gradež z dr. ob 8.40, dop., 12.50, pop., 4.25 pop., 9.25 pop. — Odhod iz Gradeža z dr. ob 7.30 dop., 11.30 dop., 3.15 pop., 8.15 pop. Prihod v Gradež o. p. 7.55., dop., 11.55 dop., 3.40 pop., 8.40.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tisk: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal: 1. računa za vsako besedo 3 vin. Najprilagodljivejša inšeriranja za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) nihče ne posluša, kaj nejevo inšerirajo. Škoda ni majhna.

Proda se hiša in zemljišče v Rožni dolini pri Bajti št. 74. — Natančnejše se izve istotam.

Najemnika

se išče za nek hotel pod Triglavom.

Ponudbe na naše upravništvo pod šifro „Soča“.

„CROATIA“

Zavarovalna zadruga v Zagrebu - edini domači zavarovalni zavod. - Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.

Podružnica v TRSTU, Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje.

Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;

2. zavarovanje dote;

3. zavarovanje življenske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarni).

2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.

3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita sena itd.

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje vseh oddelkov znaša K 2.718.674-13

Od tega temeljna glavica 800.000-00

Dohodek letne premije s pristojbinami 1.363.040-89

Izplačane odškodnine 4.970.288-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

Zastopnik za Goriško:

D. Gilčvert v Gorici

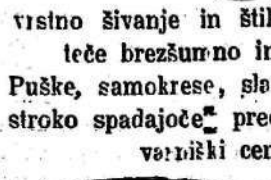
Via Bertolini št. 20 (v lastni hiši).

Telefon št. 221.

Kupujte samo dvokolesa „Alfena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bolidi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako vrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trvdiki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

No, slišite Vi,

kuharica, kako da bolje ne pazite, to vendar ni ta „pravi“ z kavnim mlinčkom“, katerega nosijo vsi zaboječki

in vsi zavilki tovarne

HENRIK FRANCKA sinovi v Zagrebu

kot znamenje in kot jamstvo izborne kakovosti!

Tako je karala večša gospodinja ter poslala nazaj ponarejeno vrsto.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. — Telefon št. 78. Račun poštne hranilnice št. 837.315.)

Na obnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem se na razpolago hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadružnikom na vknjižbe po 5%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6%.

Stanje 31. dec. 1911.: Zadružnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254 98. — Posojila: 1.068.002 —. — Reservni zaklad: 100.451 56. — Vrednost hiš: 383 538 29.

Naročajte

„Sočo“ in „Primorca“.

Inserirajte

v „Soči“ in „Primorcu“.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je umrl danes po dolgi mučni bolezni gospod

TOMO ŠTRUKELJ,

trgovec in poseznik.

Pogreb dragega rajnika bo v sredo dne 2. oktobra dopoldne na pokopališču sv. Jerneja v Cerknem.

V CERKNEM, dne 30. septembra 1912.

Žalujoča soproga in otroci.

Brez posebnih naznanil.